

علائم کرونا جدید (XBB و BQ.1) را بشناسیم

کرونا جدید (XBB و BQ.1) چیست و چه علائمی دارد؟

ویروس کرونا جدید (SARS-CoV-2) که عامل نوعی سندرم حاد تنفسی است، برای اولین بار در شهر ووهان چین در دسامبر 2019 شناسایی شد. به دلیل قدرت شیوع و سرایت پذیری بالا و نبود روش‌های درمانی مناسب و واکسیناسیون، تلاش‌ها برای مهار این ویروس با شکست مواجه شد و باعث شد که به سایر مناطق آسیا و بعداً در سراسر جهان گسترش یابد. متأسفانه هم‌گیری ویروس کرونا با وجود ابداع و تزریق واکسن‌های مختلف و رعایت اصول بهداشتی همچنان برقرار است و هر چند ماه یک بار در قالب پیک کرونا یا افزایش ابتلا و مرگومیر خود را نشان می‌دهد. علت اصلی این مساله قابلیت خاص ویروس کرونا در ایجاد جهش ژنتیکی و تغییر ماهیت خود در برابر سیستم ایمنی بدن است. در حال حاضر با ظهور زیرسویه‌های کرونا جدید XBB و BQ.1، کشور ما در پیک هشتم کرونا قرار دارد. در ادامه به جزئیات بیشتری از کرونا جدید 1401 اشاره خواهیم کرد.

کرونا BQ1 چیست؟

ویروس کرونا BQ1 مانند سویه BQ.1.1، از نوادگان ویروس کرونا امیکرون (omicron) است که از حدود یک سال پیش باعث تشدید ابتلا به بیماری کووید-19 شده است. به عبارت دیگر، BQ.1 زیرمجموعه‌ای از BA.5 است. این گونه جدید بسیار مسری است و به نظر می‌رسد که می‌تواند آنتی‌بادی‌های سیستم ایمنی بدن را بی‌اثر کند. طبق نتایج مطالعات، می‌توان انتظار داشت که سویه‌های جدید کرونا در مقایسه با سویه‌های قبلی واکسن‌گریزتر باشند.

کرونا XBB چیست؟

ویروس کرونا XBB ترکیبی از ویروس‌های کرونا امیکرون BA.2، BA.2.10.1 و BA.2.75 است. این مساله باعث می‌شود که XBB نیز یکی دیگر از نوادگان BA.2 باشد. به نظر می‌رسد که شیوع XBB در آسیا و کشور ما رایج‌تر است و ویرویس کرونا BQ1 بیشتر در اروپا گسترش پیدا کرده است.

تفاوت ویروس کرونا جدید XBB و BQ.1 چیست؟

اگرچه هر دو در اثر بروز چندین جهش در دامنه اتصال گیرنده پروتئین اسپایک (پروتئینی روی سطح ویروس که به آن اجازه می‌دهد به سلول‌های بدن بچسبد) ویروس آمیکرون ظهور کرده‌اند، اما در تعداد و محل جهش‌ها با یکدیگر تفاوت دارند. اخیراً یک مطالعه معتبر نشان داد که جهش در دامنه اتصال گیرنده می‌تواند به XBB کمک کند تا از آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده تولیدشده توسط واکسن‌های کووید یا بدن (در اثر ابتلا به سویه‌های اصلی BA.2 و BA.5 آمیکرون) فرار کند. مطمئناً این مساله در افزایش قدرت سرایت کرونا جدید و شدت بیماری‌زایی آن موثر است. برخی از محققان XBB را یکی از آنتی‌بادی‌گریزترین سویه‌های ویروس کرونا می‌دانند.

کرونا جدید چه ویژگی‌هایی دارد؟

محققان متوجه شده‌اند که تعدادی از تغییرات صورت گرفته در ژنتیک پروتئین اسپایک کرونا جدید XBB و BQ.1، باعث شده است که قدرت تکثیر و سازگاری آن‌ها در بدن افزایش پیدا کند. در نتیجه ممکن است با قدرت بیشتری به سلول‌های انسانی بچسبند و شانس بیشتری برای آلوده کردن آن‌ها داشته باشند. طبق یک برآورد کلی می‌توان گفت که BQ.1 پنج جهش از فهرست 21 جهش کلیدی برای اتصال قوی‌تر به سلول‌های انسانی را دارد و XBB از هفت جهش برخوردار است. جالب است بدانید که XBB فقط در دامنه اتصال گیرنده جهش ندارد بلکه در قسمت دیگری از پروتئین اسپایک به نام دامنه N ترمینال نیز جهش دارد.

معمولاً سیستم ایمنی بدن با آنتی‌بادی‌های خود دامنه N ترمینال را نیز مورد هدف قرار می‌دهد و افرادی که از عفونت‌های BA.2 و BA.5 بهبود یافته‌اند، واکنش‌های ایمنی قوی‌تری به این بخش از پروتئین اسپایک نشان می‌دهند. شواهد اولیه نشان می‌دهند که XBB در فرار از این آنتی‌بادی‌ها نیز بسیار توانا است. این بدان معناست که ابتلا به BA.2 یا BA.5 ممکن است از شما در برابر XBB محافظت نکند. پس اگر 6 ماه از تزریق آخرین دوز واکسن شما گذشته است، در دریافت دوز یادآور تعلل نکنید. واکسیناسیون مجدد می‌تواند خطر ابتلا به کووید-19 شدید را بیش از 50% کاهش دهد.

آیا کرونای جدید خطرناک است؟

آمار نشان می‌دهند که شیوع XBB در حال پیشی گرفتن از زیرمجموعه‌های BQ است. اگرچه XBB نسبت به BQ.1 و BA.5 ایمن‌گریزتر است و ممکن است قدرت تکثیر بیشتری در سلول‌های بدن داشته باشد، اما خوشبختانه تا الان شواهد بالینی نشان داده‌اند که بیماران مبتلا به XBB در مقایسه با BA.5 30 درصد کمتر در معرض خطر بستری شدن در بیمارستان و مرگومیر هستند.

علائم کرونا جدید XBB و BQ.1 چیست؟

در پاسخ به سوال علائم کرونای جدید XBB چیست؟ می‌توان گفت که علائم آن شبیه به BQ.1 و سویه‌های قبلی امیکرون است و در کمتر از سه روز خود را نشان می‌دهد. برخلاف ویروس‌های قبلی مانند دلتا که بر ریه تأثیر می‌گذاشتند، ویروس‌های جدید تمایل بیشتری به ایجاد آسیب در دستگاه تنفسی فوقانی و دستگاه گوارشی دارند. به‌همین دلیل اغلب علائمی مانند تهوع و استفراغ، دل درد، خستگی، سردرد، علایم خفیف سرماخوردگی بروز می‌دهند. از سایر علائم کرونا جدید XBB و BQ.1 می‌توان به گلودرد، آبریزش بینی و سرفه کردن اشاره کرد. معمولاً بعد از گذشت 5 روز از بروز علائم می‌توانید از حالت قرنطینه خارج شوید. البته اگر برای 5 روز بعدی نیز از ماسک استفاده کنید.

سخن آخر

بنابراین در پاسخ به پرسش ویژگی اصلی زیرسویه کرونا جدید XBB و BQ1 چیست؟ می‌توان گفت کرونا جدید XBB و BQ.1 یکی از مقاوم‌ترین انواع SARS-CoV-2 تا به امروز هستند. مطمئناً مشورت با پزشک می‌تواند اطلاعات دقیق‌تری در اختیار شما بگذارد.

مطالب بخش مقاله و انتشارات سایت گروه پاتوبیولوژی رهسا تنها جنبه اطلاع رسانی و آموزشی دارد

✓ با ما در مسیر سلامتی گام بردارید ✓